

Yksilön vai enemmistön etu?

Koronaviruspandemia on vaikuttanut maailmalla ja Suomessa jo yli vuoden. Miltä pandemian vaikutus on näyttänyt kun sitä on seurannut television ja lehdistön kautta sekä omakohtaisin kokemuksiin. Koronan vastaiset toimet ovat tautiin sairastuneiden määrässä pysynyt kohtuullisella tasolla ja siten Suomen viranomaisten toimet ovat olleet pääosin onnistuneita, mutta...

Ensimmäisenä olen jäänyt ihmettelemään miksi tällaisen pandemian osalta ei ole ollut varautumissuunnitelmia. Suojautumistoimenpiteet näyttävät alkaneen ja jatkuvat improvisoinnin pohjalta. Pandemian olisi luullut kuuluvan harjoiteltaviin tilanteisiin. Nähtävää usko ihmisen ja tieteen kaikkivoipaisuuteen tuuditti väärään turvallisuuteen. Onkohan muussakin valmiussuunnittelussa puutteita? Valmiussuunnittelussa on se ikävä puoli, että kun mitään ei tapahdu, tuntuu työ turhalta. Ainakaan siitä ei saa tekohetkellä kiitosta.

Toinen havainto on, että Koronaviruspandemiaa pidetään terveydenhuollon kriisinä. Sitä se oli alkuvaiheen epätietoisuudessa, mutta vieläkin tuntuu, että se on sitä edelleen. Kuitenkin kyseessä on laaja koko yhteiskuntaa koskettava kriisi. Ulospäin näyttää, että kriisiä johdetaan THL:n asiantuntijoiden kanssa. Kuitenkin terveydenhuollon osuus on yksi osa-alue, vaikkakin hyvin tärkeä. THL:n vastuulla on ihmisten terveydestä huolehtiminen, joten heidän suunnaltaan ei kannata ottaa mitään riskiä rajoituksia tehtäessä. Varmuuden vuoksi kannattaa rajoittaa mahdollisimman laajasti. He vastaavat sairastuneiden määrän pitämisestä pienenä ja siinä Suomi on onnistunut hyvin. Sitä emme tiedä olisiko pienemmällä rajoituksilla ja muilla toimilla päästy samaan lopputulokseen. Kuitenkaan kaikki rajoitukset eivät ole järkeviä, osa jopa koomisia kun niitä tarkemmin miettii, mutta niiden seurannaisvaikutukset ovat suuret.

Koronan seuraukset vaikuttavat pitkällä tähtäimellä eniten talouteen ja sitä kautta ihmisten hyvinvointiin. Velkaa on otettu ja vielä otetaan runsaasti lisää. Velkaa ei pitäisi ottaa yhtään enempää kuin on pakko. Kun piikki on auki, sinne lipsahtaa helposti ylimääräisiä kuluja. Kuitenkin velat on jotenkin maksettava takaisin. Maailman talous on muuttunut ja velkaa tuskin pystytään hoitamaan voimakkaalla talouskasvulla. On vaikeata uskoa, että ”painamalla” lisää rahaa, pystytään vuosikymmeniä selviämään ilman talouskriisiä. Velat on jollakin tavalla pystyttävä hoitamaan, jotta maailman talous pysyy kunnossa. Lisäksi kaikki velka jää lapsillemme maksettavaksi.

Kun Koronasta selvitään, tulee johtopäätösten aika. Täältä kotisohvalta katsottuna kokonaisuuden johta-

misessa näyttää olevan parannettavaa. Jonkun pitää vastata ja johtaa kokonaisuutta. Eri ministeriöt vastaavat omista alueistaan ja haluavat varmistaa oman alueensa toiminnan onnistumisesta. Ministeriöillä ei ole kokonaisvastuuta. Jollakin se kuitenkin pitää olla.

Suomalaisten arvoissa on viime vuosikymmenten aikana korostunut yksilökeskeisyys. Perustuslaki ja muut lait korostavat yksilön oikeuksia, jopa siinä määrin, että yksilö ajaa ohi yhteisen edun. Esimerkkinä voi ottaa vaikka Koronatestit rajoilla. Jos suomalaisten turvallisuus edellyttää jokaisen rajan ylittävän testaamista, miten voi henkilöllä olla oikeus kieltäytyä testistä? Jos hallitus tekee päätöksen, että suomalaisten turvallisuuden takia rajoilla tulee suorittaa testaus – silloin Suomeen tulija testataan tai ei tule maahan. Miksi testauksesta pitäisi voida kieltäytyä? Tällaiset päätökset tulee saada voimaan heti kun on tarve. Jos nykyinen lainsäädäntö on niin monimutkainen ja yksilöä ylikorostava, että ei sitä salli – tulee lakeja muuttaa. Onkohan Suomen perustuslaissakin jotakin vikaa kun näyttää kaikki isot uudistukset joutuvan ristiriitaan perustuslain kanssa?

Muuttuvatko Koronan jälkeen ihmisten ajatukset yhteisöllisempään suuntaan? John F. Kennedya muotoillen: Älä kysy mitä Isänmaa voi tehdä hyväksesi, kysy mitä sinä voit tehdä Isänmaan hyväksi. Onkohan hämärtynyt mikä on perusoikeutta ja mikä olisi vain kiva saada.

Aurinkoista kevään alkua toivottaen!

Hämeenlinnan Myllymäessä 17.2.2021

Päätoimittaja, Ari Parkkola